

Z HISTORII PROKURATURY

Kpt. aud. Bolesław Wizer
podprokurator Wojskowego Sądu Okręgowego
w Warszawie

Bolesław Wizer. Fotografia portretowa.
Źródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe.

Bolesław Wizer, syn Józefa i Ludwiki z domu Kozieł, urodził się 18 marca 1905 r. w Chruszczobrodzie koło Dąbrowy Górniczej, w powiecie będzińskim, ówczesnym województwie kieleckim. Związek małżeński

z Zofią z domu Kurek zawarł 22 kwietnia 1935 r. w Zakopanem. Miał dwoje dzieci: córkę Krystynę (ur. 1936 r.) oraz syna Tomasza (ur. 1939 r.). Do wybuchu wojny rodzina mieszkała w Warszawie w kamienicy nr 3 przy Placu Inwalidów.

Po ukończeniu szkoły powszechnej Bolesław Wizer uczęszczał do Gimnazjum Męskiego Towarzystwa „Szkoła Średnia” w Zawierciu, w którym w czerwcu 1920 r. zdał egzamin dojrzałości.

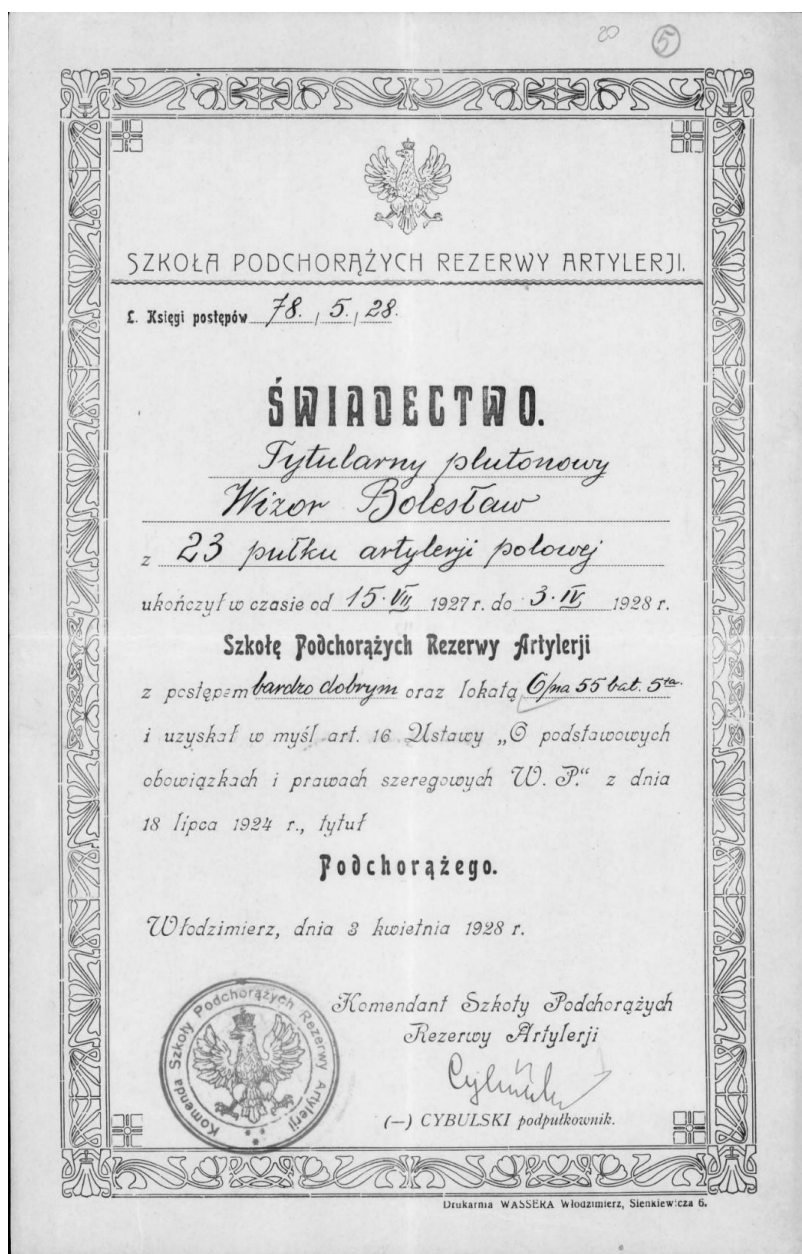
W dniu 12 lipca 1927 r. powołany został do odbycia służby wojskowej, którą rozpoczął w 21. Pułku Artylerii Lekkiej w Bielsku. Ze względu na wykształcenie średnie już dnia 24 lipca 1927 r. przeniesiony został do Szkoły Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim, gdzie 15 października 1927 r. złożył przysięgę wojskową.

Podchorąży Bolesław Wizer.

Źródło: zbiory Centralnego Archiwum Wojskowego, AP 917

Szkołę tę ukończył 3 kwietnia 1928 r. z wynikiem bardzo dobrym oraz szóstą lokatą na roku, podejmując jednocześnie decyzję o pozostaniu w wojsku.

Świadectwo ukończenia Szkoły Podchorążych Rezerwy Artylerji we Włodzimierzu.

Źródło: zbiory Centralnego Archiwum Wojskowego, AP 917.

Naukę kontynuował w Szkole Podchorążych Artylerii z siedzibą w Toruniu od 15 października 1928 r., po uprzednim odbyciu praktyki dowódczej na stanowisku dowódcy działonu w 23. Pułku Artylerii Lekkiej w Będzinie. W trakcie studiów odbył kolejną praktykę w 17. Pułku Artylerii Lekkiej w Gnieźnie, podczas której dnia 5 września 1929 r., w trakcie zajęć poligonowych uległ nieszczęśliwemu wypadkowi. Na skutek wadliwego działania petardy lontowej stracił lewą dłoń. W rezultacie, na mocy orzeczenia Wojskowej Komisji Lekarskiej przy DOK-VII w Poznaniu, uznany został za niezdolnego do służby wojskowej. Bolesław Wizor odwołał się od powyższej decyzji ze skutkiem pozytywnym – komendant szkoły płk Henryk Kreiss zezwolił mu na kontynuowanie nauki, w efekcie czego, po zdaniu egzaminów końcowych, 15 sierpnia 1930 r. został promowany na pierwszy stopień oficerski. Służbę objął w 14. Wielkopolskim Pułku Artylerii Lekkiej.

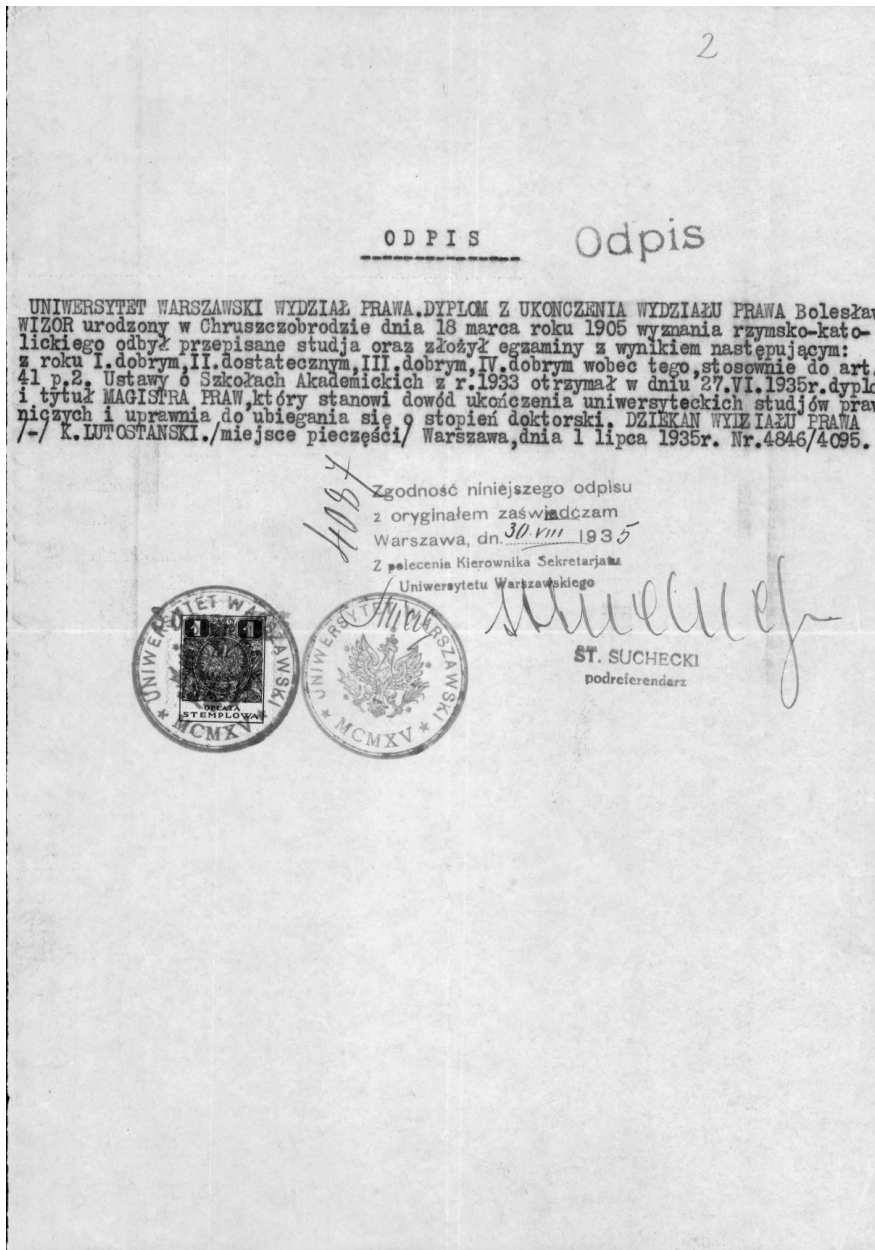
Pomimo bardzo dobrych opinii służbowych, podkreślających jego walory intelektualne, zaangażowanie i sumienność, z uwagi na trudności w pełnieniu służby, jakie sprawiała mu niepełnosprawność, w sierpniu 1931 r. przeniesiony został do Korpusu Oficerów Uzbrojenia i oddelegowany na studia prawnicze, które ukończył w 1935 r. na Uniwersytecie Warszawskim, uzyskując tytuł magistra praw. Podczas studiów, z dniem 1 stycznia 1933 r., został awansowany do stopnia porucznika.

Dnia 15 grudnia 1935 r. Bolesław Wizor rozpoczął praktykę w Wojskowym Sądzie Okręgowym nr 1 w Warszawie.

Aplikację sądową zakończył w dniu 9 września 1936 r. składając egzamin sędziowski. W ramach egzaminu przedłożył pracę domową pt. „Obrona konieczna, stan wyższej konieczności, działanie w przypadku ostatniej potrzeby”.

W 1937 r. Bolesław Wizor został przeniesiony do Korpusu Audytorów, obejmując 14 maja 1938 r. funkcję podprokuratora Wojskowego Sądu Okręgowego w Warszawie. Na stanowisku tym pozostał do wybuchu wojny, awansując 19 marca 1938 r. do stopnia kapitana. Za swoją pracę i działalność został odznaczony Medalem brązowym „Za długoletnią służbę” oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Po wybuchu wojny Bolesław Wizor został ewakuowany na wschodnie tereny Rzeczypospolitej. W niewyjaśnionych okolicznościach trafił w ręce wojsk sowieckich, po czym został uwięziony wraz z innymi polskimi oficerami w obozie w Kozielsku. Jedyнным i ostatnim znakiem życia był wysłany przez niego na początku 1940 r. list do brata.

Odpis dyplomu ukończenia studiów prawniczych na Uniwersytecie Warszawskim.
Źródło: zbiory Centralnego Archiwum Wojskowego, AP 917.

Major K.A. Znamirowski Albin-
sędzia orzekający
Wojsk. Sąd Okr. Nr. I Warszawa.

O p i n i a
dla aplikanta sądowego por. zaw. Wizora Bolesława.

Por. Wizor Bolesław odbywał aplikację/3-ci okres/u mnie, jako sędziego orzekającego, w czasie od 16 czerwca do 14 sierpnia 1936r.

W czasie aplikacji tej, rozpatrzono na rozprawie 28 spraw i kilkanaście spraw o zatarcie skazania i darowania w drodze łaski orzeczonych prawomocnie kar, oraz przerobiono tematy seminaryjne w cz. II pkt. 2, 3, 4, 8, 9 i 10 rozkazu MSWojsk. Dep. Sprawiedl. Nr. 1092-13/Sąd. z 21. IV. 1936r wymienione. /-

Por. Wizor wykazuje w pracy bardzo duże zainteresowanie wszystkimi sprawami i tematami w związku z tem poruszonymi, stan faktyczny ujmuje jasno i treściwie, kwalifikacje prawne uzasadnia logicznie i trafnie po przemyśleniu najdrobniejszych szczegółów, wykazuje wyjątkowe może zamiłowanie i chęć do pracy, w wykonywaniu poruczonych mu zadań wywiązuje się punktualnie i z całą sumiennością; w pracy systematyczny.

Na podstawie przepracowań tematów seminaryjnych, omawiań spraw karnych, do rozpatrzenia na rozprawach głównych mi przydzielonych, próśb skazanych do Pana Prezydenta Rzeplitej wniesionych, dyskusyj, sposobu ujmowania uchwał Sądu stwierdzam, że por. Wizor opanował dobrze materiał ustawy karnej /materiałnej i formalnej-proceduralnej/ i przepisów wprowadzających te ustawy, ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, ustawy z 24. X. 1934r o niektórych przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu Państwa, ustaw amnestyjnych, zwłaszcza ustawy z 2. I. 1936r, regulaminów wojskowych i innych przepisów bezpośrednio z rozpatrywaniem spraw karnych się wiążących i organizacji Armji.

Por. Wizor ma łatwość wyrażania swej myśli, dobrą dykcję i organ głosu, styl poprawny, postawę żołnierską bardzo dobrą.

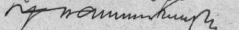
W zachowaniu się w stosunku do przełożonych i starszych, kolegów i młodszych zupełnie poprawny bez najmniejszych objawów uniżoności z jednej jak zarozumiałości z drugiej strony, jednym słowem ceniący godność osobistą własną i innych bez względu na stopień, czy stanowisko służbowe.

Zycia prywatnego i pozasłużbowego por. Wizora nie znam, sądzę jednak na podstawie zaobserwowanych w zetknięciu się z nim na gruncie służbowym, że w życiu prywatnym postępowaniem swoim nie przynosi ujemny mundurowi oficerskiemu.

Fakt, że por. Wizor bardzo dużo pracuje i to z zamiłowaniem nad pogłębieniem wiedzy prawniczej teoretycznej a w stosowaniu ustawy praktycznie /przy załatwianiu spraw karnych/ wkłada całą duszę, daje pełną gwarancję, że będzie w przyszłości bardzo dobrym oficerem służby sprawiedliwości.

Warszawa, dnia 14 sierpnia 1936r.

Sędzia orzekający

/ Znamirowski / Major K.S.

Opinia o aplikancie sądowym Bolesławie Wizorze wystawiona przez patrona praktyki.

Źródło: zbiory Centralnego Archiwum Wojskowego, AP 917.

11
por.k.s.6.

PROTOKÓŁ Nr 6/36

posiedzenia komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na oficerów zawodowych korpusu oficerów sądowych, odbytego w Najwyższym Sądzie Wojskowym w Warszawie dnia 9 września 1936 r.

Skład komisji egzaminacyjnej:

Przewodniczący: płk k.s. dr Stanisław Cięciel

Członkowie: { płk k.s. dr Tadeusz Kamiński
ppłk k.s. dr Tadeusz Porębski
mjr k.s. Władysław Pilecki
mjr k.s. Józef Zawistowski

Prowadzący protokół: major k.s. Eugeniusz Bogdzewicz.

Egzaminowi sędziowskiemu poddany został por.uzbr. Polesław W I Z O R z Kierownictwa Uzbrojenia M.S.Wojsk., przydzielony do Wojskowego Sądu Okręgowego Nr I w Warszawie.

Egzamin pisemny odbył się dnia 8 września 1936 r.

Egzamin ustny odbył się dnia 9 września 1936 r.

Uchwały komisji egzaminacyjnej:

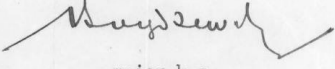
Pracę domową kandydata pod tytułem " Obrona konieczna, stan wyższej konieczności, działanie w przypadku ostatniej potrzeby " oceniono na stopień w y s t a r c z a j ą c y.

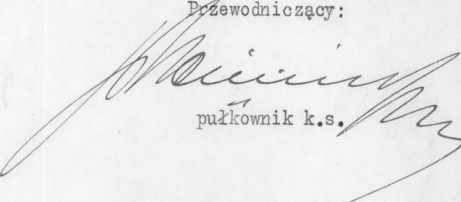
Stopień egzaminu pisemnego w y s t a r c z a j ą c y.

Stopień egzaminu ustnego w y s t a r c z a j ą c y.

Ogólny wynik egzaminu w y s t a r c z a j ą c y.

Wynik egzaminu ogłoszono kandydatowi.

Prowadzący protokół:
major k.s.

Przewodniczący:
pułkownik k.s.

Protokół posiedzenia komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na oficerów zawodowych korpusu oficerów sądowych.
Źródło: zbiory Centralnego Archiwum Wojskowego, AP 917.

Przez długi czas nazwisko Bolesława Wizora nie figurowało na żadnej z list ofiar wojennych. Dowodów na jego śmierć dostarczyły dopiero dokumenty przekazane przez ZSRR stronie polskiej w 1990 r., gdzie na 400. stronie Listy Kozielskiej znalazł się zapis: Bolesław Józefowicz WIZOR, nr akt 2523, 4 kwietnia 1940 r. Datę tę przyjmuje się dziś za datę rozstrzelania w Lesie Katyńskim.

Bolesław Wizor został upamiętniony poprzez umieszczenie jego nazwiska na tablicy w hołdzie prokuratorom Rzeczypospolitej Polskiej, którzy oddali życie za Ojczyznę w latach 1939–1945 w Auschwitz, Bykowni, Charkowie, Katyniu i innych miejscach kaźni, umieszczonej w siedzibie Prokuratury Krajowej w Warszawie przy ul. Postępu 3.

Źródła

1. [Http://ksiegicmentarne.muzeumkatynskie.pl/wpis/4112](http://ksiegicmentarne.muzeumkatynskie.pl/wpis/4112) (dostęp: 16 lutego 2023 r.).
2. [Https://pl.everybodywiki.com/Boles%C5%82aw_Wizor](https://pl.everybodywiki.com/Boles%C5%82aw_Wizor) (dostęp: 16 lutego 2023 r.).
3. [Https://www.ogrodywspomnien.pl/index/showd/20909](https://www.ogrodywspomnien.pl/index/showd/20909) (dostęp: 16 lutego 2023 r.).
4. Księga Cmentarna Katyń.
5. Wizor D., Oficerowie WP zamordowani przez stalinizm. Kapitan Bolesław WIZOR, Polska Zbrojna nr 87 (389), 5 maja 1992 r., ISSN 01379402.
6. Zbiory Centralnego Archiwum Wojskowego, AP 917, KZ 13-1059; MiD WIH, L.W. 014 z dnia 4 kwietnia 1940 r.